

Hanze
University of Applied Sciences
Groningen

Visie op roostering

In het kader van de aanbesteding
roostersystemen

share your talent. **move** the world.

1. Inleiding/aanleiding

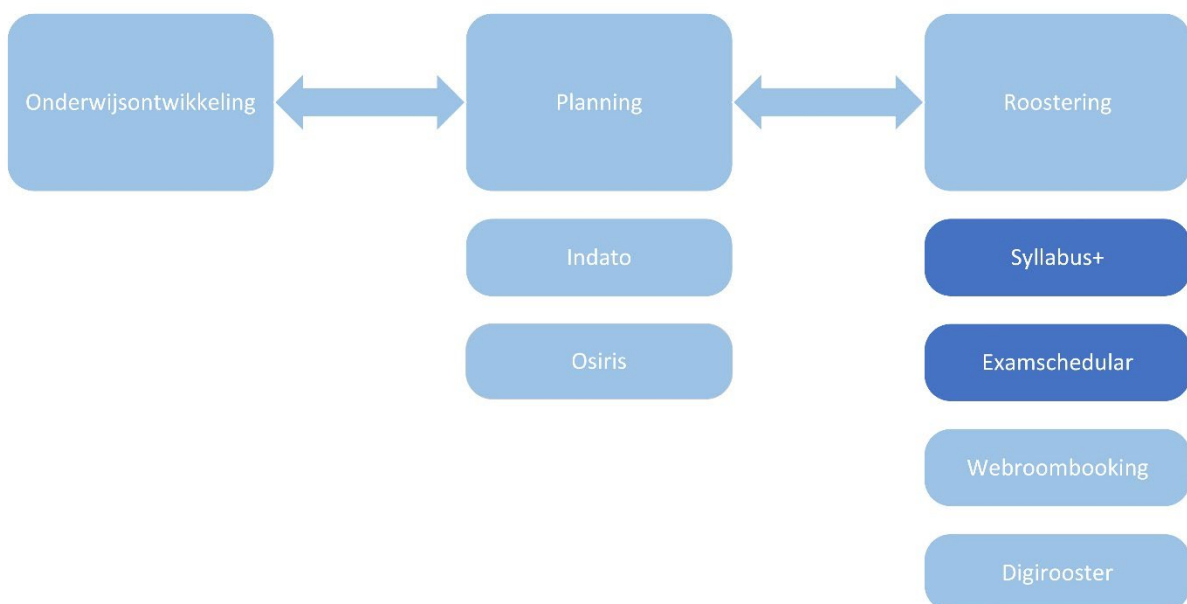
1.1. Beschrijving van de keten

Roosteren is een belangrijk proces in de Hanzehogeschool Groningen (HG). Zonder een rooster voor studenten en docenten kunnen er geen onderwijsactiviteiten plaatsvinden. De roosteraars van de Hanzehogeschool roosteren jaarlijks, in nauw overleg met de opleidingen, een groot aantal les- en toetsactiviteiten. De activiteiten worden geroosterd op verschillende locaties van de HG.

Voor de samenstelling van de roosters gebruikt de HG al geruime tijd het informatiesysteem Syllabus+ van de leverancier Scientia. Sinds kort is van dezelfde leverancier, voor het plannen van tentamens, Examscheduler toegevoegd.

Naast Syllabus+ en Examscheduler horen nog drie belangrijke applicaties bij het plannings- en roosteringsproces, namelijk Indato, Webroombooking en Digirooster. Met Indato, een eigen ontwikkelde applicatie, wordt onder andere het te geven onderwijs gekoppeld aan de docent. In Webroombooking kunnen medewerkers en studenten ruimtes, werkplekken en apparatuur reserveren. Met Digirooster worden de roosters gepubliceerd naar studenten, docenten en ondersteunend personeel.

6

Figuur 1 De keten met ondersteunende informatievoorziening

1.2. Aanbesteding

Input voor deze aanbesteding is een visie op het onderwerp roosteren binnen de Hanzehogeschool. Welke ambities heeft de Hanzehogeschool en welke ontwikkelingen kunnen we daarvan afleiden? Wat betekenen deze ontwikkelingen voor het roosterproces van de Hanzehogeschool? Dit geeft een beeld van het roosteren over een aantal jaren. Daarvan afgeleid kunnen de eisen aan een roostersysteem worden bepaald.

De inhoud van deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met de belanghebbenden van het proces roosteren in de Hanzehogeschool. Hiervoor is een stakeholderanalyse uitgevoerd waarna interviews zijn gehouden met de verschillende doelgroepen uit zowel de Schools als de staven.

Het is goed om te benoemen dat in het voorjaar van 2021 een traject is gestart dat als opdracht heeft het roosterproces binnen de HG te standaardiseren, het zogenaamde PRT-project. Het is duidelijk dat er een overlap bestaat tussen het standaardisatie-traject en de aanbesteding van het roostersysteem. Er is bewust voor gekozen om de aanbesteding van het roostersysteem gescheiden te houden van het standaardisatie-traject. Wanneer de aanbesteding afhankelijk wordt gemaakt van het PRT-traject is het risico dat de aanbesteding onnodig vertraging op kan lopen. Van het aan te schaffen roostersysteem wordt verwacht dat deze flexibel is en het nog te ontwikkelen standaard roosterproces kan ondersteunen.

2. Samenvatting

De informatievoorziening die de HG wil gebruiken om het roosterproces te ondersteunen moet kunnen omgaan met een omgeving die nog sterk in ontwikkeling is. Dit vraagt om flexibiliteit van de informatievoorziening die in staat is om met deze ontwikkelingen binnen de Hanzehogeschool mee te groeien.

In het kader van de strategische doelen die de HG zich gesteld heeft zien we de volgende ontwikkelingen die impact hebben op het roosterproces;

- *Ontwikkeling naar meer individuele inschrijvingen op onderwijs en toetsing.*
De student schrijft zich niet meer in op een vooraf vastgesteld studieprogramma maar kiest zijn/haar eigen passende leerroute. Mogelijk zijn er meerdere momenten waarop hetzelfde onderwijs wordt aangeboden. Een ontwikkeling naar een individueel rooster.
- *Grotere verscheidenheid aan onderwijsvormen dan we op dit moment gewend zijn.*
Omdat we uitgaan van leeruitkomsten die op verschillende manieren gerealiseerd kunnen worden gaan we meer verscheidenheid in onderwijsvormen zien. Voor het roosteren betekent dit waarschijnlijk een uitbreiding van items die geroosterd worden.
- *Grotere verscheidenheid aan ruimten waarin het onderwijs plaatsvindt dan we op dit moment gewend zijn, zowel fysiek als digitaal.*
Dit heeft ook relatie met het uitgangspunt dat we uitgaan van leeruitkomsten. Omdat we meer verscheidenheid aan leeractiviteiten gaan zien is de verwachting dat we ook meer verscheidenheid aan ruimten krijgen.
Daarnaast is de HG een leergemeenschap waar onderwijs, onderzoek en werkveld in multidisciplinaire teams werken aan maatschappelijke vraagstukken. Werken en ontmoeten op vast plekken dicht bij het domein waar de student onderwijs volgt.
- *Meer standaardisatie in het roosterproces en de roosteritems.*
De komende jaren gaat de HG inzetten op het tegengaan van verspillingen door in te zetten op standaardisatie en efficiency. Standaardisatie in het roosterproces gaat hieraan bijdragen.
- *Het roosterproces is een integraal onderdeel van de keten; onderwijsontwikkeling - onderwijsplanning - roosteren.*
Door bij het ontwikkelen van het onderwijs ook direct het personele en ruimte aspect mee te nemen wordt verwacht dat dit een positief effect heeft op het efficiënt omgaan met de beschikbare ruimte en het uiteindelijke product van de keten.

3. Toelichting

3.1. Drie ambities strategisch plan

Met ingang van 2021 heeft de Hanzehogeschool een nieuw strategisch beleidsplan. In dit beleidsplan 2021-2026 “Betrokken en wendbaar” heeft de HG een viertal maatschappelijke opdrachten geformuleerd:

- Versterking van een leefbaar en duurzaam Noord-Nederland
- Transitie naar een gezonde en actieve samenleving
- Energietransitie en circulariteit: duurzaamheid met en voor iedereen
- Digitale transformatie

De vier maatschappelijke opdrachten bepalen de komende strategische periode de inhoudelijke focus voor onderwijs en onderzoek. Ze zijn leidend voor keuzes in het onderwijs- en onderzoeksportfolio van de HG en bij interne en externe samenwerking. De HG wil in 2026 onderstaande drie ambities realiseren.

- Passende leerroutes: de HG biedt voor iedereen die zich wil ontwikkelen passende leerroutes met erkende kwalificaties
- Praktijkgericht onderzoek: de HG doet praktijkgericht onderzoek met zichtbare impact op onderwijs en samenleving
- Organisatie: de HG is een lerende, wendbare en toegankelijke organisatie

Met name ambities ‘*Passende leerroutes*’ en ‘*Organisatie: de HG is een lerende, wendbare en toegankelijke organisatie*’ hebben effect op het onderwerp roosteren. Hier gaan we verder op in.

3.1.1. Passende leerroutes

In 2026 staat voor studenten hun professionele ambitie en daaraan gekoppelde leerbehoefte centraal. Om in het werkveld een bepaalde functie te kunnen vervullen, moet een student bepaalde leeruitkomsten kunnen aantonen. Hiervoor kan de student leeractiviteiten kiezen, maar dat hoeft niet. Als de student kan aantonen over voldoende kennis te beschikken dan kan hij dit, zonder een te volgen leeractiviteit, laten toetsen en/of valideren. We kennen in 2026 ook meerdere toetsvormen horend bij een leeractiviteit.

In 2026 gaan werkveld en scholing hand in hand. Al werkende blijf je je ontwikkelen. Hiervoor kom je regelmatig naar een instituut als de HG voor het opdoen van nieuwe kennis en vaardigheden.

De HG heeft een passend aanbod voor alle studenten of zij nu uit het werkveld komen of net van de middelbare school. Het aanbod van de HG is continu in beweging door afstemming met het werkveld. De studentroute, zoals de HG die nu kent, verandert dan ook wezenlijk.

Huidige student journey

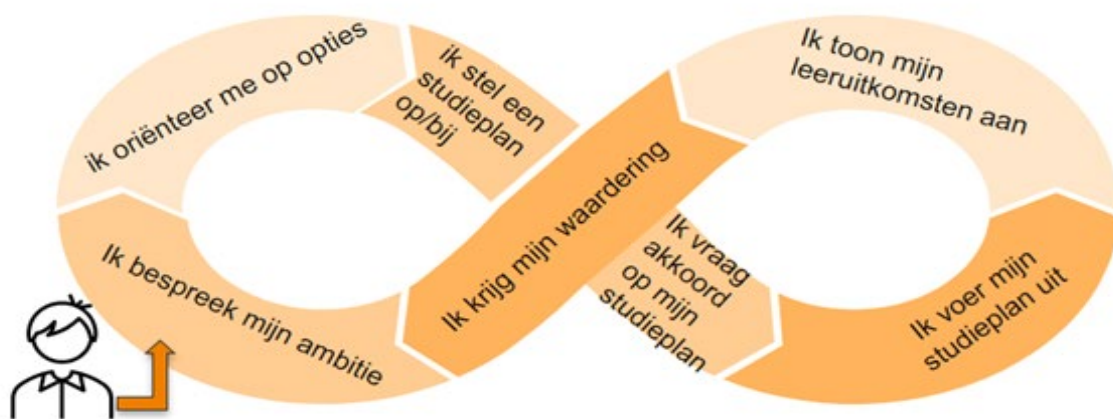
Wanneer een student is ingeschreven bij een opleiding, volgt de student het aanbod uit het onderwijsprogramma. Na het behalen van alle EC's krijgt de student een waardering.

Figuur 2 Huidige student journey

De nieuwe student journey

In het onderwijs van 2026 ziet de student journey van de student die ingeschreven is op aanbod van de Hanzehogeschool er anders uit omdat de professionele ambitie van de student en de daaraan gekoppelde leerbehoefte centraal staat. De student journey van de ingeschreven student start met het bespreken van zijn ambitie die in het studieplan wordt opgenomen. Het ontvangen van een waardering voor het afronden van een (eenheid) van leeruitkomsten betekent niet dat de student afscheid neemt van de Hanze.

Figuur 3 Nieuwe student journey

Hoewel de ontwikkelingen op gebied van flexibilisering van onderwijs op het moment van het schrijven van dit document nog in volle gang zijn, ontstaan wel de eerste contouren die naar alle waarschijnlijkheid ook impact gaan hebben op het roosterproces. Deze eerste contouren zorgen ervoor dat er een aanpassing nodig is op het roosterproces.

Effecten op roostering als het onderwijs meer flexibel wordt

Ontwikkeling naar meer individuele inschrijvingen op onderwijs en toetsing.

Voor het roosterproces worden de individuele inschrijvingen op onderwijs en toetsing steeds belangrijker. Dat komt omdat studenten zich niet meer gaan inschrijven op een curriculum maar op leeruitkomsten en/of leeractiviteiten en/of toetsing/validering. De leeruitkomst wordt leidend.

Ontwikkeling naar meer variatie in onderwijsvormen.

Het flexibel onderwijs werkt met leeruitkomsten waarbij de weg naar deze leeruitkomst per student verschillend kan zijn. Dit heeft als effect dat meer variatie verwacht wordt in onderwijsvormen die verschillende variaties in groepen met zich meebrengt. Bijvoorbeeld project-/werkgroepen, individueel, mono-/multidisciplinair.

Ontwikkeling naar meer variatie in onderwijsruimten.

De verwachting is dat naar de toekomst meer variatie ontstaat in de ruimten waar onderwijsactiviteiten gaan plaatsvinden. Deze zullen niet alleen fysiek zijn maar ook digitaal of een mix daarvan. Tijdens de corona-periode is er een sterke ontwikkeling geweest van fysiek naar digitaal. De verwachting is dat in de toekomst de digitale variant een wezenlijk onderdeel zal zijn van de mix.

Ontwikkeling naar specifieke classrooms

De Hanzehogeschool wordt meer en meer een plaats van ontmoeten en werken. Ook in samenwerking met het bedrijfsleven. Ontmoeten en werken op vaste plekken dicht bij de bron.

3.1.2. De HG is een lerende, wendbare en toegankelijke organisatie.

Een belangrijke ambitie is dat de HG een wendbare organisatie wil zijn. Immers de omgeving verandert razendsnel en de complexiteit neemt toe. In de toekomst zal de HG te maken krijgen met krimp in de studentenaantallen en meer met minder geld moeten doen. Als de HG wendbaar is, is deze beter voorbereid op de toekomst.

Daarnaast heeft de huidige pandemie ervoor gezorgd dat we een versnelde digitale transitie doormaken. Het geven van onderwijs en toetsing wordt steeds meer met behulp van digitale middelen uitgevoerd. Denk daarbij aan de ontwikkelingen in digitaal toetsen en mate van online-onderwijs dat sinds deze pandemie een vaste waarde is geworden in het onderwijsaanbod van de HG. Wendbaarheid draagt bij aan het beter en sneller kunnen inspringen op de snel veranderende omgeving. Dit alles maakt dat de HG wil inzetten op het tegengaan van verspillingen door gebruik te maken van standaardisatie en efficiency.

Om efficiënt gebruik van ruimten mogelijk te maken is het nodig om tot een bepaald niveau te standaardiseren en nog meer vanuit de volledige keten te denken en te acteren.

3.1.2.1. Standaardisatie

De huidige ontwikkelingen door met name het flexibiliseren van het onderwijs zorgen ervoor dat denkbeeldige grenzen binnen de Hanzehogeschool vervagen. Dit vervagen van grenzen heeft effect op de wijze waarop we onze processen hebben ingericht. Konden de, in basis gelijke, processen binnen de grenzen van een school of een opleiding elk hun eigen uitvoering hebben. Door de huidige ontwikkelingen is dat niet meer mogelijk, het werkt zelfs contraproductief voor de organisatie van het onderwijs en toetsing.

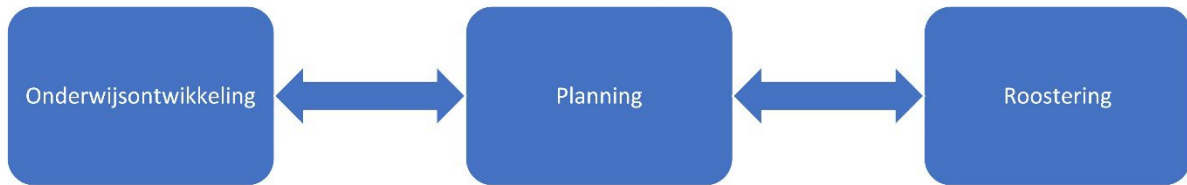
Daarbij is het belangrijk dat de ruimtes van de HG efficiënt worden ingezet. Om dit te kunnen doen willen we binnen de Hanzehogeschool, tot op een bepaald niveau, dezelfde taal spreken en dezelfde kaders hanteren. Dezelfde taal geldt voor het roosterproces, maar ook voor de objecten die geroosterd worden. Zowel voor het onderwijs als de faciliteiten die voor het onderwijs gebruikt worden.

- Gestandaardiseerd roosterproces HG-breed.
- Gestandaardiseerde rollen in het roosterproces.
- Gestandaardiseerde roosterobjecten HG-breed.
- Meer zakelijke benadering in het roosteren.

Het is wel belangrijk dat bij deze taal ruimte is voor de nuancering van de verschillende soorten onderwijs dat we hebben. Een opleiding HBO-rechten is niet gelijk aan de bachelor Klassieke Muziek. De balans tussen een HG-brede roostertaal en lokale werkbaarheid is daarom erg belangrijk.

3.1.2.2. Keten georiënteerd

Het roosterproces is niet een op zichzelf staand proces. Het is onderdeel van een aantal stappen dat leidt tot het product dat de HG aanbiedt aan onze studenten. Veranderingen in een stap hebben effect op de hele keten, het zijn als het ware communicerende vaten. Vanuit dat perspectief wil de HG omgaan met het roosterproces.

Figuur 4 Keten georiënteerd

Om de kwaliteit van het uiteindelijke product van de keten te waarborgen of te verhogen is het belangrijk om de keten als één geheel te zien. Dat houdt in dat je vanuit organisatorisch perspectief het proces niet sequentieel benadert maar dat je de processen zoveel mogelijk integraal inricht. Je ontwikkelt het onderwijs niet alleen vanuit een didactisch perspectief maar je neemt ook het uitvoeringsaspect mee vanaf het begin. De informatielijnen in de keten zijn daarbij kort.

Belangrijk om te noemen is de innige relatie tussen het rooster- en het planningsproces. Er zit echter een tegengesteld belang in deze onderwerpen die het samenspel ingewikkelder maakt. Gaat het bij het planningsproces om de inzet van docenten met vaak een lokale scope in de context van een opleiding of School, bij het roosteren gaat het met name om de inzet van ruimten van de HG met een HG-brede scope. Door de scope van deze processen gelijk te trekken ontstaat er de mogelijkheid om deze processen meer te integreren. Deze kans doet zich voor omdat de flexibilisering van het onderwijs ons dwingt in een breder perspectief dan een opleiding of school naar planning van personeel te gaan kijken.